

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 126 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ilustrirana priloga „Teden v alikah“

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

SCOUVENEC

Na pravi poti

Hiter način življenja, ki ga modernemu človeku narekuje vedno večji razvoj tehnike, ne dovoljuje več ravno prebivalcem gospodarsko in tehnično najbolj razvitih dežel, da bi v lepem božjem miru razmislili in prečeno s hladnim preudarkom utise in ideje, ki dan za danem posegajo v njih življenje. Preveč je vsega tega, kar ljudje, časopisi, knjige, reklama in propaganda dnevno naplavijo v človeško dušo, da bi s trezno pametjo mogel razsoditi po vrednosti, izvoru in namenu. Velika večina za takšno duhovno analizo sveta, ki nas s svojo mnogoličnostjo obdaja, nima niti časa niti sposobnosti. Zato se ravna po drugih: delajo kakor drugi, posnemajo njih govorjenje, njih misljenje in si privojuje njih gledanje na življenje in svet. Človek utisov in idej nič več ne dojemata razumsko ampak jih prebavlja le še čustveno. Kdor zna s primerno reklamo in propagando nasiti domišljijo občinstva, kdor zna razgibati ljudsko čustvovanje, uspe tem gotovje v svoji stvari, čim bolj je za trezen razum nemogoč svet, ki ga je pričaral v ljudsko fantazijo.

Vsa velika ljudska gibanja povojnega časa so uspele edino na ta način: Z neskončno prevečeno propagando so znala razgibati ljudsko domišljijo, apelirala so na čustvovanje ljudi in ne na njihovo trezno sodbo. Tako so popolnoma uspela, oni pa, ki je apeliral na hladni razum, ki je s kar moč trdnimi dokazi izpodbijal utvare, ki jih je v ljudsko domišljijo čaral spreten zvodnik, tisti je propadel in ostal osamljen s svojo resnico in modrostjo. Za tako zvano prosvetljeno stoletje, je to zelo tragična ugotovitev. Toda tudi pesem o prosvetljenosti je utvara. Kajti pri sedanjem načinu življenja ljudje mnogo manj mislijo kot so svoj čas, ko so si vzeli več časa za razmišljanje o življenju in svetu. Danes so neprimerno manj samostojni v svojih nazorih. Kakor so se ljudje izenačili po nošnji svoje obleke, v svojih nazorih, tako se uniformirajo tudi po svojem mišljenju. Samo iz tega osnovnega defekta človeške družbe morejo poganjati tako imenovani masovni pokreti: boljševizem, fašizem in rasizem... Sleherni od njih je začel s tem, da je razvijal neko socialno mistiko, ki je vlekla tem bolj, čim bolj je za zdrave pojme bila konfuzna. Samo nobene debate s tako zvanimi razumniki. Drzno je treba postavljati trditve ob trditvah in to potegne ljudi za seboj. Treba je bilo le z dovolj glasno in bleščečo reklamo in propagando skrbeti za zadostno slepilo in mase so drle kot v otmotici za oznanjevalci nauka o novem človeku, o novi ereči, novem blagostanju še nikdar živelega paradiža na zemlji...

Toda, kar je še bolj žalostno: Prevara, enkrat splošna, se s istimi goljufivimi slepili še dalje ohranja in razširja. Vzemimo mistiko komunizma. Od leta do leta se spreminja obraz tega obljubljenega blaženstva na zemlji, od leta do leta se spreminja tudi način propagande za komunizem. Zadnje leto se v sovjetski Rusiji, kjer je komunizem mogel pokazati do sedaj svojo najvišjo popolnost, gode čudne stvari. Salve pokajo, toda ne na buržuje, temveč na najsvetlejšo zvezdo komunističnega obnebnja. Prav živo nas je zanimalo, v kakšno slepilo bodo komunisti po svetu zavili to najnovejšo fazo krvave diktature samoderžca Stalina. In iztuhli so jo! Že slišimo, da ima ubijanje boljševiških prvakov v Sovjetski edinosti ta namen, da se pod komunistično peterokrako zvezdo čimprej razcvete — demokracija v svojem najpopolnejšem sijaju. In so ljudje, ki to poslušajo in ki temu tudi verujejo in ki zdihujejo, da bi se podobna demokracija tudi pri nas skoraj uresničila!

Boljševiški mistiki postavljajo drugi nasproti nacionalno mistiko in opevajo rasizem in nacionalizem kot tisto skrivno moč, ki dovede narode do samoderženja. Slišimo jih govoriti: pogledite Mussolinija, pogledite Hitlerja, kako sta v imenu te ideje preobrazila obličje svoje domovine. In polno je skritih obendovalcev in še več posnemovalcev, ki tujo fašistično abecedo prevajajo v naš jezik. Da, od daleč se vse tako lepo vidi, posebno, če se prikazujejo na filmskem platnu same parade, same navdušene manifestacije in ovacije voditeljem. A v resnici? Katoliško glasilo »Der deutsche Weg«, ki mora izhajati seveda v emigraciji, piše o »novi Nemčiji«: »V Nemčiji govori in kriči 10% ljudi, 90% pa molči; vsi, ki poznajo Gestapo in koncentracijska taborišča. Samo dve fronti sta: ena, ki od sistema živi in druga, kjer so brezpravni. Samo dva razreda: Teroristi in drugi, ki se skripajo z zobmi vklanajo. Eni, ki denuncirajo in drugi, ki so donucirani! Brezmočni jetniki in močno oborožena straža, ki jih obdaja. Dve Nemčiji sta: ena, ki je uradna in druga neuradna; ena, ki molči in druga, ki govori...«

Kdor bo na hitro roko obiskal Nemčijo, bo videl samo njen uradni obraz. Pa se bo morda ves navdušen vrnil domov in drugim pripovedoval, kako je vse boljše in lepše sedaj. Tako se ustvarja mistika. Toda le malo jih je, ki morejo spoznati drugo Nemčijo, kakor ona, ki je postala »lepša«. Ki bi spoznali in doumeli veliko, molčečo fronto v nemškem narodu.

Miselna moda, ki jo krojijo v Parizu in Moskvi, zahteva danes od nas, da smo »antifašisti«. Ista moda nam je pred kakimi petimi, osemimi leti predpisala, da moramo biti »kolektivisti«. Kdor tedaj ni govoril in pisal o kolektivu in za kolektivizem, ni bil časoven, proglasili so ga za buržuja in reakcionarja. No, pa se tista stvar ni dobro obnesla, niti ne v sami Rusiji kakor vemo. Zato pa moramo danes biti »antifašisti«. Tudi okrog te besede se ustvarja mistika. S to frazo nas najhujše terorizirajo tisti, ki so načelni sovražniki vsake demokracije in stoodstotni zagovorniki proletarskega fašizma, kakor ga izvaja Stalin in ki ga rada tudi francoska ljudska fronta, ko bi ji bilo dano. Toda fašizem ni simpatičen in beseda o antifašizmu je privlačna. Ako le rahlo podvomim o demokraciji in iskrenosti teh »antifašistov«, si proglasim za fašista ali še za kaj hujšega. Tako bi morali verjeti, da je na svetu samo fašizem, ki je proti demokraciji in za diktaturo in pa antifašizem, ki se bori za demokracijo in v

„Naš čas zahteva junakov“

Poziv sv. očeta ob priliki kongresa Kristusa kralja v Poznanju

Sv. oče papež Pij XI. je poslal kardinalu Hlondu ob priliki mednarodnega kongresa Kristusa Kralja v Poznanju lepo apostolsko pismo.

Sv. oče izvaja:

»Pozdravljamo pobudo nekaterih cerkvenih mož, ki so sprožili misel kongresa Kristusa Kralja z edinim namenom, da bi vsi spoznali kraljevsko veličanstvo Odrašenika in da bi se javno življenje vseh narodov podredilo njegovemu kraljestvu. Prvi štirje kongresi so se praznovali v ozkih mejah, peti pa, ki bo sedaj v Poznanju, bo zbral okoli sebe ljudi vsega katoliškega sveta, ki goreče želijo Kristusovega kraljestva. Tem bolj je vreden pohvale ta kongres, ker so prireditelji sklenili, da bodo ves svoj trud osredotočili proti strašni nevarnosti komunizma, ki grozi vsemu človeštvu, kakor smo opozorili še nedavno v svoji okrožnici »Divini redemptoris«.

Kdo naj bi ne bil prežet želje, da brani svete pravice božjega Odrašenika, zoper katere se je zarotil nauk in praksa brezbožnega komunizma, ki se dviga proti Gospodu in njegovemu Kristusu, ki napada vse, kar je v zvezi z Bogom, in se prizadeva, da bi po vsem svetu izbrisal ime in spomin na Boga, da bi, če mogoče, popolnoma izginil in ne zapustil za seboj nobenega sledu? Dasi ni nobenega dvoma, da bi On, ki mu je dana vsa oblast na zemlji in v nebesih, mogel na mah pokončati življenje predrznežev in cele narode, ki

mu nasprotujejo, kakor lončeno posodo, pa nas Gospod kliče, da z njim sodelujemo in napremo vse sile, da sami z njegovo pomočjo dosežemo popolno zmago v službi njegove svete stvari.

Ali ni prav, da se sklicujejo kongresi, ki bodo nudili Kristusovim vojakom duhovno orožje za tako zmago? Saj je to stvar, od katere je odvisna bodoča usoda sveta. Nikoli ni bilo božje kraljestvo bolj zavisno od naših čednosti in dejanj, in kdor ljubi in želi prihoda tega kraljestva, vzklika s psalmistom: »Sedaj je čas, da se lotimo dela, o Gospod, ker hočejo uničiti Tvojo postavo!«

Zato se morate truditi, dragi sinovi, da točno spoznate sile, metode in namere Kristusovih nasprotnikov. Premislite, koliko smo katoličani storičili dosedaj in kakaj nismo vedno dosegli zaželjenih uspehov. Posvetujte se o najboljšem taktičnem načrtu, po katerem naj bi delavci okoli katoliške akcije vodili boj zoper brezboštvo. Predvsem pa vam mora biti pred očmi, da ni zadosti, če Kristus vlada samo po svoji milosti v našem umu in srcu, ampak da prešinja z resnico in pravico vse javno življenje. Obenem opominjamo vse vernike, posebno one, ki se trudijo kot Kristusovi vojsaki, da med seboj ohranijo edinstvo in pozabijo nase ter na svoje ugodnosti in naj se podredijo navodilom in željam cerkvene hierarhije. Le v duhu medsebojne ljubezni in miru bodo naše sile zrastle, da si bodo mogle priboriti zmago.«

Sveti oče poziva nato k idealizmu, ki naj pre-

šine vse plemenite duše, kajti sicer upadajo roke in sree v bitki za Gospoda. Naš čas je tak — pravi papež — da morejo v njem doseči zmago le junaki. Papež zaupa posebno na mladino, kateri v borbi za Kristusa ni žal nobenih žrtev, niti ne življenja samega.

Naposled želi papež poznanskemu kongresu kakor tudi vsem drugim, ki mu bodo sledili, uspeha. Veseli ga tudi, da je ta kongres na Poljskem, ki se po pravici v zgodovini imenuje branik krščanstva. Koliko mučenikov šteje ta plemenita zemlja: škofe sv. Vojtjeha, Stanislava in Jozafata tja do najnovejših mučenikov, ki so umrli za katoliško unijo v Podlahiji. Poljska je zemlja tolikih svetnikov, ki so dajali najvzvišenejši zgled čistega življenja: sv. Ivana Kancija, Hiacinta, Kazimira, Hedvigo, Stanislava Kostko. Kolikokrat je Poljska zavrnila čete z vzhoda, sovražne krščanstvu, in kolikokrat se je zmagovalno ubranila herezije in razkola! Kakor nalašč je pripravna ta zemlja, da postane izhodišče za sveto vojsko za Kristusa Kralja.

Nato podeljuje sv. oče kardinalu Hlondu kakor tudi vsem drugim škofom, državnim oblastem, vernikom, ki se bodo zbrali na ta kongres, svoj apostolski blagoslov.

Dano v Rimu, dne 3. maja, na praznik Najdenja sv. Križa in spomina na dan, ko je bila božja Mati izbrana za kraljico poljskega kraljestva.

Vladna kriza v Franciji

Chautemps še vedno čaka na socialiste

Pariz, 22. junija. AA. (Havas) Danes dopoldne ni bilo nikakih odločitev v političnem položaju, ker mora Chautemps počakati rezultat zasedanja širšega glavnega odbora socialistične stranke, ki se ima izreči o udeležbi v vladi. Prvotniš z dopoldanske seje širšega glavnega odbora socialistične stranke kažejo, da se je Blum izrekel pripravljenega, da socialistična stranka brez slehernega pridržka sodeluje v vladi ljudske fronte pod vodstvom radikalnih socialistov. Tudi glavni odbor glavne delavske zveze bo imel popoldne sejo o najnovejših dogodkih. Če se more računati s podporo socialistov, bo Chautemps mogel sporočiti drevi predsedniku republike Lebrunu sestavo nove vlade.

V Chautempsovem kabinetu bodo po večini ostali odstopivši ministri. Sarraut in Paul Boncour bosta v novi vladi ministra brez portfelja, prav tako pa tudi Paul Faure. Glavne spremembe bodo v resorjih za finance, pravosodje, mornarico, trgovino in pošto in brozjav. Mislijo, da bo enega izmed teh portfeljev dobil radikalni socialist Campinchi.

Vse pričakuje torej sklepa socialistične stranke. Če bo danes na svojem sestanku sklenila, da sodeluje v vladi Chautempsa, ki mu je potrebna večina, bo kriza končana ter bo v tem primeru Chautemps že nocoj lahko sestavil novo vlado. Po drugih informacijah bodo zunanje politični dogodki, zlasti oni v londonskem odboru za nevmešavanje pospešili rešitev vladne krize. Chautemps zahteva tudi podporo leve skupine centroma. On namreč manj govori o ljudski fronti in bolj o republikanski večini, na katero naj bi se naslonila bodoča francoska vlada.

Če socialisti odklonijo pomoč Chautempsovi vladi bo morala vrniti mandat ter je težko reči, komu bo predsednik republike Lebrun izročil sestavo vlade. Mnogo političnih oseb se še vedno zavzema za to, da se poveri mandat za sestavo nove vlade zopet Leonu Blumu.

Po končanih velikih socialističnih demonstracijah za ljudsko fronto v Luna-parku je prišlo do spopada med demonstranti in mobilno gardo. Mobilna garda je demonstrante razgnala. Demonstranti so ves čas kričali: »Dol se na! Živijo Blumova vlada!« Tudi v pokrajini je prišlo večkrat do komunističnih demonstracij in spopadov ter je bilo pri tem nekaj ranjenecv.

Zagrebska vremenska napoved: Jasno in stalno.

Zemunska vremenska napoved: Razjasnilo se bo postopoma od zapada proti vzhodu. Ponekod utegne deževati s plohami in nevihtami.

Dunajska vremenska napoved: Precej jasno, naraščanje temperature, na zapadu južno.

katerem taboru kajpada prednjačijo komunisti in anarhisti!

V tej duhovni zmedenosti in sprčo neprestane lažnjive propagande, ki obdeluje čustva mase, da bi dosegla svoje motne cilje — nam je katoličanom bolj kot kdaj potreba, da stojimo bučno na straži in da zlasti ohranimo čim večjo duhovno edinstvo. Seveda ne gre tu za versko edinstvo, ki je umljiva itak sama po sebi, ampak za slovo v presojanju vsakodnevnih pojavov, ki ne leže na strogo verskem področju. Zelo značilen in vsega spoštovanja vreden se nam v tem pogledu zdi opomin sv. očeta, ki je v zadnji okrožnici »Divini Redemptoris« naslovil na katoličane sledeče besede:

»Potem bi radi naslovili benediktinca in nujen opomin k edinstvu na vse naše sinove pripadajoče vsem družabnim plastem, vsem narodom in vsem skupinam duhovnikov in laikov v Cerkvi. Že večkrat je naše očetovsko srce bolelo ob občutli razdvajanju, ki so čisto malenkostna v svojih vzrokih ali tragična v svojih posledicah, ki povzročajo, da si sinovi iste matere Cerkve kot sovražniki stoje nasproti. Radi tega

Komunisti vstopijo v vlado

Leon Blum je po dolgem poročilu svetoval, da morajo socialisti iti v vsako vlado, ki bo vlada ljudske fronte in četudi bo na čelu te vlade radikal, ker je treba prečiti preteklost in pripraviti bodočnost.

Berlin zopet udaril po mizi

Neurath ne sme na obisk v London

London, 22. jun. TG. Nemški poslanik Ribentrop je obvestil zunanje ministretvo, da je nemška vlada sklenila, da se obisk zunanjega ministra Neuratha odgodi na poznejši čas. Berlinska vlada je odlog razložila s »potrebo, da ostane zunanji minister doma v Nemčiji, ker tako zahtevajo trenutni zunanje politični interesi države«. V Londonu so razumeli, da je Nemčija ta sklep storila, da bi izrazila svojo nezadovoljnost s postopkom londonskega odbora za nevmešavanje, ki po poskušnem torpediranju nemške krizirke »Leipzig« v španskih vodah ni takoj ukrenil tiste zaščitne ukrepe, ki jih je Nemčija zahtevala. Londonsko vlado je odpoved Neurathovega obiska osupnila, ker je Neuratha povabil angleški zunanji minister le na izrecno izraženo željo berlinske vlade.

Listi le malo pišejo o odgovoru obiska von Neuratha v Londonu. Le »News Chronicle« pravi, da je Nemčija na zmernost Francije in Velike Britanije v odboru za nevmešavanje odgovorila na ta način, da je odpovedala obisk von Neuratha v Londonu. List upa, da si bo angleška vlada premislila, kdaj bo še povabila nemškega zunanjega ministra. »Mailo Herald« piše, da Nemčija zopet dela tako, da bi mogla opravičiti kako novo nasilje.

Razočarani Berlin

Berlin, 22. junija b. Stališče Velike Britanije zaradi najnovejšega poskusnega torpediranja nemške krizirke »Leipzig« je povzročilo v tukajšnjih vladnih krogih veliko nezadovoljstvo. Nemčija zahteva, da se z ozirom na najnovejšo izzivanje komunistov sestanejo štiri zapadne velestate ter da proučijo ta incident. Nemčija je opozorila na vse nevarnosti, če se ne bo izvedel pritisk na vlado v Valenciji, ki je pod vplivom Moskve. Vse pa kaže, da Velika Britanija ne namerava zaradi nek-kih svojih razlogov tukaj skleniti kakršnih izrednih ukrepov, temveč želi dolgo razpravljanje in pro-

Tudi komunisti so sklicali svoj izvršilni odbor, ki je sklenil, da naj komunisti tokrat vstopijo v vlado in aktivno podpro vlado ljudske fronte.

Vendar pa poskuša Chautemps svojo vlado razširiti tudi ne desno. Danes popoldne je sprejel de Chapdelaina, voditelja centrumške skupine, ki je izjavil, da bi pod gotovimi pogoji hotel sodelovati v Chautempsovi vladi. Chautemps je ponudil vstop v vlado tudi voditelju na desnici stoječi stranki »Alliance democratiqne, Baretyja. Poleg Baretyja vodi to stranko tudi Flandin.

(Nadaljne vesti na 2. strani)

Hitler nekaj pripravlja

Berlin, 22. junija. c. Danes je Hitler sprejel zaporedoma v avdienco vojnega ministra maršala von Blomberga, zunanjega ministra von Neuratha, letalskega ministra in pruskega ministrskega predsednika generala Göringa in poveljnika mornarice Röderna. Te avdiencije so v zvezi z jutrišnjo sejo vlade. Diplomatski krogi so zelo razburjeni zaradi tega, ker pričakujejo zopet kakke senzacije zaradi napetosti v Spaniji.

Položaj zopet zelo napet

London, 22. jun. c. Na današnji seji epodnje zbornice je Eden rekel, da je Anglija odklonila nemško zahtevo, da naj se angleška mornarica udeleži demonstracije mednarodnega brodovja pred Valencijo. Eden je še dodal, da je položaj zaradi Spanije zopet zelo napet. Večerniki pišejo, da von Neurath zaradi tega ni smel iti v London, ker je Anglija odbila to nemško zahtevo.

Vodja opozicije Athlee je vprašal nato, ali se namerava vlada, kakor poročajo listi, priključiti skupni demonstraciji vojnih mornaric.

Zunanji minister Eden je odgovoril naslednje: G. Athleu sem dolžan hvalo, ker me je opozoril na to okolnost. Izjavil sem, da se vlada ne bo priključila demonstraciji vojnih brodovij pred Valencijo.

pogledih. Interesi kraljestva božjega na zemlji morajo tudi v tem vprašanju biti merodajni za vernike. Čim bolj se kak političen sistem oddaljuje od krščanske resnice, čim bolj ovira svobodo Cerkve, tem manj je verjetno, da bi katoličan po pameti mogel z njimi sodelovati.

V napeti, od strasti razpaljeni atmosferi je seveda težko vselej pravo zadeti. Važna orientacija v zapletenih vprašanjih nam slej ko prej ostane zadržanje papeža in cerkvene hierarhije. Če bomo svoje ravnanje prilagodili njihovemu ravnanju, bomo ostali na pravi poti. Tisti pa, ki se neprestano spodbikajo nad Cerkvijo in ki vedno le iščejo neke duhovne in idealne Cerkve, pa gotovo ne ravnaajo v smislu katoliškega izročila. Duhovnost Cerkve je v tem, če kar moč veliko njenih članov živi strogo v smislu evangelija. Pri tem Cerkve gotovo nikogar ne ovira, da se čim bolj notranje prečisti in poglobi in da doseže, če mogoče celo heroične, svetniške kreposti. To je tudi tista edina resnična notranja reforma, po kateri se Cerkve božja duhovno preraja od svoje ustanovitve do danes. Drin

Kongres poštarnih uradnikov

Ljubljana, 22. junija. Tri dni trajajoči kongres poštarnih uradnikov Jugoslavije v Ljubljani je bil danes zaključen. Poslovni del kongresa je trajal sredi in drevi do pol 4. zjutraj. Ves potek poslovnega dela kongresa je bil v znamenju obstrukcije, ki jo je izvajala skupina 50 poštarnih uradnikov iz Beograda, ki pa niso bili vsi delegati. Edino ti pa bi imeli pravico odločiti o usodi združenja. To se je jasno videlo pri volitvah nove uprave. Lista opozicije je dobila samo dva glasa, 7 se jih je vzdržalo, 81 glasov pa je glasovalo za listo dosedanjega predsednika gosp. Dragoljuba Mihailovića. Izvoljena je bila v glavnem vsa stara uprava. Kongres je tudi sklenil, da se zgradi na že kupljenem zemljišču na Pohorju za znesek 250.000 dinarjev okrevališče za poštarnje. Sprejeta so bila tudi nova pravila združenja, katerih glavna tendenca je finančna decentralizacija.

Prihod pomočnika ministra inž. Ratajca

Z brzovlakom ob 10. so dopoldne dospeli v Ljubljano v imenu poštarnega ministra dr. Kaludjerčiča pomočnik ministra inž. Ratajca ter vsi uradniki našega poštarnega ministrstva gg. Jovičič, Vukalović, Cvetković in Miličič, z njimi pa so dospeli tudi uradni zastopniki bolgarskega poštarnega ministrstva, in sicer pomočnik generalnega direktorja Kacarov ter vsi uradniki Zaharijev, Pisomov in Stefanov. Bolgarski delegaciji je že pošta direkcijska v Zagrebu priredila sredi prijateljske večerje.

Na ljubljanskem kolodvoru je pričakovalo delegacijo veliko število bolgarskih in jugoslovanskih poštarnih uradnikov, ki so toplo vzklikali. V imenu mestne občine je delegaciji izrekel dobrodošlico g. upravnik glavne pošte obč. ev. Salehar. Enako toplo se mu je zahvalil g. Kacarov.

Slovesen zaključek

Ob 11. so poštarni uradniki, tako bolgarski kakor jugoslovanski, vnovič napolnili dvorano Delavske zbornice. Častna mesta so zavzeli navedeni odličniki, med temi pa še brigadni general Dodić kot zastopnik vojske in svetnik dr. Ratej kot zastopnik g. bana in banske uprave. Zborovanje je otvoril v imenu slovenske sekcije združenja predsednik g. Sturm, ki je pozdravil vse navedene odličnike, dalje dr. Vagaja, direktorja ljubljanske poštne direkcije, in pa funkcionarja češkoslovaškega združenja poštarnih uradnikov dr. Hruščak.

Za tem pozdravnim govorom je spregovoril pomočnik ministra inž. Ratajca. Pozdravil je v imenu ministra dr. Kaludjerčiča predvsem uradno delegacijo bolgarskega poštarnega ministrstva ter zastopnike obeh združenj, bolgarskega in jugoslovanskega. Naglašal je važnost medsebojnega spoznavanja, kar bo koristilo stroki in obojem državama. Pogoji za sodelovanje so dani, ker smo si Bolgari in Jugoslovani sorodni, tako po krvi, po jeziku, po stopnji kulture in gospodarstva in pa tudi po trpljenju v preteklosti. Izjavil je v imenu zadržanega ministra dr. Kaludjerčiča, da minister zasleduje z velikimi simpatijami delo združenja. Ministrstvo je pripravljeno ugoditi upravičenim željam uradnikov, kolikor je v danih razmerah pač mogoče. Predvsem bo ministrstvo skrbelo, da se oenuje bolniški fond za osebe, ki fizično zelo trpi. Ta fond bo dobro organiziran in bo bolnim uslužbencom zelo pomagal.

Storjeni bodo tudi drugi ukrepi, da se olajša naporno delo uslužbenstva. Uradništvo bo pri gosp. ministru vedno naletelo na razumevanje. Izrekel je zahvalo uradništvu za delo, ki ga je dosedaj opravljalo in ga pozval, naj vztraja pogumno še nadalje in izpolnjuje vse, kar splošnost pričakuje od njega. Govor inž. Ratajca je bil z velikim odobravanjem sprejet.

V imenu bolgarske delegacije je govoril burno pozdravljen g. Kacarov. Njegov izredno priščen govor, ki je prav tako naglašal potrebo najožje vzajemnosti med poštarnimi obeh južnoslovanskih držav, je bil prekinjen pogosto z viharim odobravanjem. Zborovalci so vzklikali kralju Petru II. in kralju Borisu. Prečitana je bila resolucija, nakar je predsednik Mihailovič imel sklenjen govor. Izjavil je v imenu novovoljene uprave, da se bo uprava potrudila za čim boljše in hitreje izpolnitev zahtev poštarnega uradništva, za ureditev razmer v združenju in za slovesen nastop vsega stanu. Kongres je bil zaključen malo pred 12.

Resolucija kongresa

zahteva predvsem, da se ekonomsko stanje državnih uslužbencev, ki je bilo prizadeto z redukcijo prejemkov leta 1935, zboljša, ker so se podražile življenjske potrebe. Resolucija ugotavlja, da dosedanjim ukrepi za zboljšanje poštne službe in poštne osebe niso zadostni. Poštarnim kakor vsem drugim uslužbencom naj se dohodki povišajo na stanje leta 1931, vsi nasprotni zakonski odloki in paragrafi pa naj se ukinejo. Vsi uradniki, ki imajo za to pravico, naj napredujejo. Za poštne osebe naj se izda poseben zakon, ki bo odgovarjal potrebam poštne službe. Za dnevničarje, zvančičnike in sluge zahteva resolucija prevedbo v stalne službene položaje, dosedanja služba pa naj se jim šteje kot efektivna državna služba. Število uslužbenstva naj se hitro poviša, tako da bo odgovarjal naraščajočemu prometu. Ob nedeljah in državnih praznikih naj se ukine blagajniška služba. Pri upokojitvah in določanju pokojnin naj se uvede hitrejši in bolj preprost postopek.

Izjava Bolgarov

Za »Slovenec« *je vodja bolgarske delegacije poštarnih uradnikov g. Hristo Marinov dal naslednjo izjavo: »Vzhičeni smo, da smo dobili tako krasno in globoke vtise na našem prvem izletu v Slovenijo. Sem smo prišli z radostjo in z nestrpnim pričakovanjem, toda to, kar smo doživeli, je prekosilo vse naše pričakovanje. Spoznali smo slovensko gostoljubje, čudili smo se prelestni slovenski zemlji in njenim naravnim krasotam, čudili pa smo se tudi discipliniranosti in vpljivosti in visoki kulturni stopnji Slovenije. Videli smo Bled, resnični biser Slovenije, videli Vintgar in videli številna lepa slovenska mesta in slovenske vasi. Presenetili nas je sprejem v Kranju, kjer smo se morali ustaviti sredi, čeprav to ni bilo v programu. Kranjski poštarni in kranjsko meščanstvo nas je obdalo z izredno ljubeznostjo. Družno z njimi smo plesali naš ples »hor« *ter uživali krasno slovensko narodno pesem. Ko se vrnemo v Bolgarijo, bomo svoji domovini pripovedovali o Sloveniji in o krasotah, ki smo jih tu doživeli. Sporočite našo zahvalo Sloveniji!«**

Danes popoldne so si Bolgari in delegati iz naših južnih pokrajin ogledali Ljubljano, zvečer pa je bil svečan banket za povabljene goste.

Objava banske uprave

Zaradi svečanosti razvijanja prapora Slomškovega prosvetnega društva v Laškem, ki se je vršila v nedeljo, dne 20. junija t. l., so prebivalci trga Laško že v soboto, dne 19. junija t. l., zvečer na svojih hišah razobesili državne zastave. Državno zastavo je na svoji hiši razobesil tudi Ivan Deželak, predsednik okrajne organizacije JRZ v Laškem.

V nedeljo, dne 20. junija t. l. rano zjutraj je žandarmerijska patrula na bregu Savinje blizu gostilne Majcen v Laškem našla krpe razrezane državne zastave. Ugotovilo se je, da je bila v noči od 19. na 20. junija t. l. nekako ob 0.30 min. Deželakova državna zastava sneta s hiše in v bližini Majcenove gostilne razrezana z nožem.

Kot osumljeni so bili takoj aretirani:

1. Kafič Stanko, ključavničarski pomočnik v Laškem;
2. Hlebec Draško, mesarski pomočnik v Laškem;
3. Vabič Andrej, lovski čuvaj v Laškem.

Osumljeni so dejanje priznali. Vsi trije storilci so pristali JNS. Po končani preiskavi bodo storilci izročeni sodišču.

Iz pisarne kralj. banske uprave v Ljubljani, dne 21. junija 1937.

Spomenik kralja Aleksandra v Visokem, ki so ga slovesno odkrili preteklo nedeljo.

cestnega odbora na čelu, za nji moko 20 narodnih noš, nato pa okoli 300 fantov in mož.

Več tisočglava množica, tvoreča špalir, je tiho in samo z robčki pozdravljala mimo odkritih glav korakajoče moše in fante ter s tem dostojno pa mogočno protestirala proti skrunilem državne trobojnice, o čemur pa poročamo na drugem mestu. V srce segajoče je bil nemi sprejem na Slomškovem trgu ko je viharlo morje 3.000 robcov v pozdrav sprejvodu.

Novi društveni prapor s sliko škofa Slomška in laškim grbom je blagoslovil monsignor dekan dr. Krulje, kumoval pa je načelnik cestnega odbora g. Ivan Deželak s svojo soprogo, nakar se je izvršilo zabijanje žrebčičkov. V imenu g. bana dr. Natlačena je zabil prvi žrebčiček njegov zastopnik okrajni načelnik g. dr. Tekavčič. Nato je sledila sv. maša z govorom, katero je daroval g. monsignor dr. Krulje. Med sv. mašo je pelo vse ljudstvo pod vodstvom organista g. Drolea. Po končanem sv. opravilu je otvoril v imenu Slomškovega prosv. društva slavnostno zborovanje podpredsednik Janex Kolšek, ki je pozdravil zastopnika bana g. dr. Tekavčiča, zastopnika okrajja g. Breznikarja, mestnega župana g. Tropa in podžupana g. Gerkmanna, Marijagraškega župana g. Hranitnika ter svetokrištofskega župana g. Lešnika, slavnostna govornika g. dr. Hohnjeca, predsednika prosvetne zveze v Mariboru, in g. dr. Kalana iz Celja ter vse zborovalce. Nato so bile odposlane udanostne brzovjavke Nj. Vel. kralju Petru II. knezu namestniku Pavlu, narodnemu voditelju dr. Korošču, prevzvišenemu škofu dr. Tomažiču in g. banu dr. Natlačenu. Kot prvi govornik je nastopil g. dr. Hohnjec, kateri je orisal pota in cilje katoliške prosvete. G. dr. Kalan pa je v temperamentnem govoru orisal črne dneve, ko so naši prosvetni domovi stali prazni, ter je večkrat prekinjen po spontanem aplavzu zaklical: »Ne potrebujemo privilegijev, hočemo samo svobode, svobode.«

Lepo uspešno zborovanje je zaključil g. Kolšek s pozivom, naj mladina sledi vzorniku Slomšku v ljubezni do vere, naroda in države.

Bolgarski umetnik, ki je navdušen za Slovenijo

Samokov, 16. junija.

Spoštovani gospod urednik!

Po svojem enosmernem prijetnem gostovanju v vaši lepi zemlji smatram za dolžnost, da svojo narod seznanim s to lepo zemljo Slovenijo, ki je naseljena z velikim slovanskim plemenom.

Doslej sem imel predavanja v vaseh Dragotinovo in Zlokučeni. Zvečer 14. t. m. sem predaval o vtihih iz Slovenije ob razstavi akvarelov s slovenskih planin v čitalnici mojega rodnega mesta Samokova, 60 km od Sofije.

Nedeljo, 20. t. m., bom govoril o Sloveniji v vasi Govedarci, kjer se bodo zbrali iz bližnjih vasi Pekar, Madžare, Mala Crkva in Dospej mahala.

S posebno radostjo hodim predavat po vaseh, ker naši vaščani ne vedo, da je nekje maloštevilen, pa velik slovanski narod, ki se imenuje »Slovenci.«

V takem vzajemnem spoznavanju bomo mogli resnično čustvovati kot bratje in prijatelji pred oltarjem, na katerega polagam svoje skromne misli.

Sprejmite, gospod urednik, izraze mojega srčnega spoštovanja do Vas in dovoljujem si Vam izreči najlepše želje in pozdrave kot iskren prijatelj Slovencev

P. Francaliski, bolgarski umetnik.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josel grenčice«.

Kako nežne barve!

Ampak kako občutljivi! Kljub temu pa imate lahko dolgo veselje z Vašimi letnimi oblekami. Potrebna je samo pravilna nega - pranje v mrzli vodi z blagimi milnimi luskami LUX.

Se peni tudi v mrzli vodi

Mlaj z državno zastavo vrgli v Savo

V nedeljo je bil v Litiji velik prosvetni tabor, o katerem poročamo na drugem mestu. Litijske JNS-arje je silno bolela ogromna udeležba na taboru. Ze med veličastnim sprejdom je vzklikal bivši župan g. Lajovic: »Živijo Zivkovič!«, pa se ljudje niti zmenili niso za to vzklikanje. Pod okriljem noči pa so znani JNS-arski litijski pobalini pri mostu izruvali oba mlaja, na katerih je visela državna zastava. En mlaj z državno zastavo so srečno vrgli čez most v Savo, za drugi mlaj pa niso več imeli časa, ker so prišli k mostu potniki s kolodvoru, nakar so pobalini pogumno zbežali v temno noč...

Razgovor s Srečkom Magoličem

Ljubljana, 22. junija.

Ime Srečka Magoliča je zaporedno več desetletij ozko združeno z razvojem slovenskega slikarstva in z nastopom naše moderne, ki ji v slikarstvu odgovarja impresionizem. Ze prvi nastopi Srečka Magoliča davno pred vojno so imeli takojšen uspeh pri občinstvu in pri umetniški kritiki. Srečko Magolič pa se je vedno bolj izpopolnjeval in poglabljaj. Res nima umetniške akademije, ima pa vse drugačno akademijo, namreč akademijo trdega polstoletnega umetniškega dela za seboj in pa študij po skoraj vseh umetniških centrih v Evropi. Saj je ni bilo pred leti nobene večje umetnostne razstave v Evropi, ki je Magolič ne bi obiskal. Ogledal si je nešteto galerij, muzejev in kjerkoli se mu je nudila prilika, je poskrbel za poglobitev svoje umetnosti. Zato je umevno, da se nam je mogel že pred desetletji predstavljati kot zrel umetnik. Od razstave do razstave se je čimdalje bolj razvijal in pri sedanjih razstavi v Jakopičevem paviljonu, kjer razstavlja skupno z Metodijem Lepavcem in Jožico Bregarjevo, nam zopet izpričuje, kako nedosežen pokrajinar, pravi poet čopiča je.

V razgovoru nam pripoveduje, da se je pred vojno udeležil razstav v Beogradu in v Sofiji. V Beogradu je njegovo sliko odkupilo poljedelsko ministrstvo, v Sofiji pa kneginja Žofija. Družno je razstavljal z drugimi slovenskimi slikarji ter je imel pri občinstvu največ uspeha.

Po vojni pa je sam priredil tri lastne kolektivne razstave, in sicer l. 1926, ko je prodal 46 slik, to je do tedaj rekordno število za vse slovenske slikarje na eni razstavi. Drugo razstavo je priredil ob svoji 70 letnici l. 1933, ko je prodal nič manj kakor 82 slik, to je število, kakor ga ni prej ne posled dosegel noben slovenski slikar. Njegove slike so odkupili tako OUZD, ki je kupil prekrasen Bled, ki sedaj krasí zdraviliško dvorano v Laškem, mestna občina, razne druge ustanove in zasebniki. L. 1935 je priredil razstavo v korist podpornemu društvu faktorjev. Prodaj je tedaj 22 slik. Te številke dokazujejo, kako naše občinstvo ve in zna ceniti delo pristnega in naravo ljubčnega slikarja. Tudi tujina mu je že izkazala priznanje. Saj je na primer znana monakovska tvrdka »Brendamour & Sienhard« *odkupila od njega dvojce slik, da jih reproducira. To priznanje je dalo Magoliču najbolj umetniško mesto Nemčiji!*

Ko sedaj vnovič gledamo njegove sijajne pokrajine in občudujemo, kako lepo zna Magolič v olju upodobiti ozračje, vodo, drevje, luč in senco, se vnovič prepričamo, da je Magolič sloves več kot upravičen. Občinstvu zato priporočamo, da si ogleda razstavo v Jakopičevem paviljonu.

— Internat Hallerstein, pošta Stari trg pri Raketu sprejme učenke od 15. leta navzgor. Pouk v nemščini, angleščini, francoščini, slovnicu, literaturi, zemljepis, zgodovina, dalje klavir in gospodinjstvo. Začetek 1. oktobra, konec 28. junija. Prospekt in natančnejša pojasnila daje gornji naslov.

Za vodovod v Mokronogu

Tehnični oddelek banke uprave je že leta 1933 izdelal splošni načrt vodovoda za Mokronog in okolico, ki ga je banka uprava potrdila, pri čemer znašajo preračunani stroški ok. 1.500.000 Din. Po tem načrtu bi se oskrboval vodovod z vodo iz studencev »v Bezgovci«, v dolini nad Gorenjo vasio. Ti studenci imajo tudi ob izredni suši zadostno količino vode. Ker se je pa ugotovilo, da izvira severozahodno nad temi studenci pod vasio Bačje izvir »Stara voda«, ki je najbrž v podzemski zvezi s spodnjimi izviri, je treba tako podniti kakor tudi zgornji izvir odkopati zato, da se točno dožene mesto izvira. Nadalje bo treba ugotoviti z barvanjem ali v resnici obstaja podzemna zveza med zgornjim in spodnjimi izviri. Da bo to mogoče izvršiti, je odredil ban dr. Marko Natlačen, da občina Mokronog dobi iz banovinskega proračuna potrebni prispevek in da izvrši ta predhodna dela, ki so potrebna za pristopitev k izdelavi podrobnega načrta za vodovod. (z)

Dva lepa prosvetna tabora

V Litiji

V nedeljo je bila vsa Litija v prazničnem razpoloženju. Raz hiš so plapolale zastave. Jutranji vlaki so pripeljali goste iz Kresnic, Jevnice, Laz in celo iz Ljubljane, potem iz Save, Zagorja tja do Zidanega mosta. Še več jih je prišlo poč, na kolesih in z vozovi iz daljnih vasi prostranega litijskega okraja.

Vse te množice so prišle na prosvetni tabor litijskega prosvetnega okrožja in k blagoslovitvi zastave litijskega prosvetnega društva. Kmalu po devetih se je vsa množica zbrala v mogočen sprejvod, ki se je podal čez trg in dalje čez most v tkzv. Svarcovo hosto. Na čelu je jездil krepak slovenski fant z državno zastavo v roki, sledila je dolga četa konjenikov, za temi pa še večja skupina kolesarjev. Za temi je igrala godba »Sloga« *iz Trbovelj. Za godbo so stopali zastavonoše in za temi so se uvrstile narodne noše, deklice in dečki, nato naši fantje, moške in žene.*

Točno ob desetih je stopil k oltarju litijski župnik g. Lovšin in daroval sv. mašo. Altar je bil postavljen na vzvišenem odru, ki je bil ves okrašen z zelenjem in z zastavicami. Dvatisočglava množica se je udeležila tega sv. opravila na prostem. Poleg drugih smo opazili pri sv. maši tudi okrajnega načelnika g. Gregorina, litijskega župana g. Lebingerja ter župane sosednjih občin, dalje mnogo duhovščine iz litijske dekanije z dekanom g. Gornikom na čelu. Pri sv. maši je igrala godba cerkvene pesni.

Po sv. maši so prinesli na oder navo zastavo litijskega prosvetnega društva, na oder so stopile botre, predsednik litijskega prosvetnega društva g. Mahkovec in praporščak. Po blagoslovitvi je prevzel praporščak novi prapor v svoje roke. Godba je zaigrala državno himno.

Nato je povzel besedo dekan g. Gornik, pozdravil vse navzoče in dal besedo pisatelju in župniku g. F. S. Finšgarju, ki je burno pozdravljen stopil na oder in s svojim govorom naravnost elektriziral vso množico.

G. pisatelj Finšgar je najprej pozdravil novo zastavo in orisal njen pomen. Nato je govoril o treh ciljih našega prosvetnega dela: delo za vero, narod in državo. Vera je temelj za vse delo, le veren človek je tudi dober, plemenit in pošten človek, le vera daje vsemu delu pravi smisel. Danes je potrebno imeti krepko vero in to vero neustrašeno kazati, jo braniti in jo širiti in ne pustiti, da bi jo kdo smeslil. Spoštujmo vsako prepričanje, zahtevamo pa spoštovanje tudi za svoje prepričanje. Drugi cilj našega dela je naš narod. Zanj zahtevamo vse to in samo to, kar priznava vsem drugim narodom, kar priznava Hrvatim in Srbom. Zahtevamo enakopravnost, spoštovanje našega jezika.

Nad vse mogoče pa so bile pisateljeve besede o državi: Mi našo državo Jugoslavijo ljubimo in hočemo, da raste, se razvija in postane urejena in močna. Ta država je naš dragi dom. Toda v tej državi želimo, da se nas spoštevata kot narod, ne pa kot kako plemo. Mi sveto spoštujemo ciljele kot največje srbske svetinje in smo se jo navdušeno uili že mnoga desetletja pred nastankom naše države, ljubimo pa enako iskreno našo slovensčino in želimo, da bi bila upoštevana povsod: v šoli, na železnici, na davkarji, na denarju in v sploh povsod. Tem ciljem: veri, slovenskemu narodu in Jugoslaviji prisegamo zvestobo do groba in to za vsako ceno.

Automobili drčijo po mostu čez „Zlata vrata“

Otvoritvene svečanosti

Kar se je zdelo nemogoče, se je uresničilo: resnično je postavljen most čez »Zlata vrata« (Golden Gate) v San Francisku in je zdaj odprt za avtomobilski promet.

Velikostno se dviga nad tako zvanimi »Zlatimi vrati«, najvišji in najdaljši viseči most na svetu. Stiri leta in štiri mesece so ga delali in s tem postavili spomenik človeškemu znanju in hotenju. Ta most se kot največji most vseh časov razteza v dolžino 11 kilometrov! Stolpi, ki nosijo kablje, štrlijo 746 čevljev iznad vodovja »Zlatih vrat«, več ko za 150 čevljev višje, kot so sploh kdaj zgradili kak stolp pri mostu. Ti stolpi so čudovito lepo oblikovani in barvani in se za več ko za 300 čevljev dvigajo iznad San Franciskovih najvišjih donebnikov.

Šest avtomobilov se more vtrije peljati po mostu.

v vsako smer po trije. Most je širok 90 čevljev in 60 čevljev je prostora za vozila. Za pešce je na obeh straneh po 10 1/2 čevljev širok tlak.

Ko se pred 18 leti delali načrt za ta most, je bil najdaljši most sveta dolg 1800 čevljev in zdelo se je nemogoče, da bi mogel človek ustvariti še kak daljši most, še trikrat daljšega kot je njujorški brooklynski most! Strokovnjaki so bili mnjenja, da se bo most sesul in zgrudil v »Zlata vrata«. Tehnika se je izkazala in most stoji. Pri gradnji pa je bilo vendarle 70 človeških žrtev.

Ko se most gradili, je bila

na mogočem stolpu restavracija

za delavce, ki sta jo upravljali dve ženski. Na glavi sta morali imeti jekleno čelado zoper žareče, raz-

beljene opiljke, ki so frčali po ozračju. Veak dan sta ti dve ženski — Bishop in Mac Adams — splezali na najvišje višine tega mostu, da sta prinesli delavcem gorko kosilo. Delavci so ju svedra zmeraj navdušeno sprejeli.

Od 28. maja do 2. junija t. l. so bile **otviritvene svečanosti** mostu, ki je stal 77 milij. dolarjev, in se jih je udeležilo mnogo domačih odličnih osebnosti in zastopniki tujih držav. — San Francisko je jako živahno trgovsko mesto. Zaradi svečanosti je bilo mesto še bolj praznično. Ceste so bile okrašene z zastavami in na stolisooe meščanov se je veselilo in zdelo se je, da so pozabili na vse skrbi.

A vprav ob času otvoritvenih slovesnosti je bilo 16 prvih hotelov v mestu zaprtih, ker so uslužbenci štrajkali.

Pred slehernim hotelom so noč in dan korakali štrajkujoči posli in so slehernemu zabranili vhod v hotele. Te straže so bile večinoma ženske. Nosile so lepake, ki je bilo na njih napisano, zakaj štrajkajo. Zdaj pa zdaj so jim ženske in moški prinašali kavo in cigarete. Med štrajkujočimi je bilo veliko Kitajcev, Filipinčanov in drugih inozemcev. Od časa do časa je prišel mimo kak policist in je svaril štrajkujoče, da ne smejo ovirati ljudi pri hoji po pločnikih. Policaja so sprejemali kot tovariša in se šalili z njim.

Zdaj je konec vseh svečanosti. Uresničila se veličastne sanje in ta resničnost je dokaz, koliko zmore mali človek na zemlji. Človek prevrta zemljo z železnimi rokami, predpiše z velikanskimi stavbami rekam pot, premosti z orjaškimi mostovi vodovja, križari po nedoglednem morju, dotiplje se do morskih globlin in si osvaja ozračje.

Baloni, pripravljeni za tekmo. Dne 20. junija so ti baloni, kakor vsako leto, odpluli v zrak. Letos se je spustilo v to zračno tekmo v Bruslju 12 balonov. Lani so se spustili v Varšavi.

Sladoled iz zelja in slanikovih glav

Nedavno so bila na Dunaju predavanja raznih poznavalcev sovjetskoruskih razmer. To so bili večinoma begunci, ki so pripovedovali, kaj so doživeli v »paradižu delavcev«.

Prvi je predaval neki Sklenka, ki je bral zanimive odlomke iz knjige »Izgubljeni« izpod peresa Ivana Soloneviča. Pisatelj je 18 let dolgo živel v Sovjetliji. Dvakrat se mu je beg ponesrečil, v tretje so ga zdeli GPU, ki ga je pognala v koncentracijsko taborišče v severno Rusijo. Kar čudežno se je čez pet mesecev rešil odondo, a kar je moral preživeti v teh krajih, je bujše, kot si more človek sploh misliti.

Jetnikov ondi ne kaznujejo, marveč jih »vzgajajo« z lakoto in mrazom. Pisatelj je marsikaj doživel, kar je dokaz, kako je ruski kmet popolnoma uničen. Tako je moral pisatelj nekoč prinesiti kosilo svojim ujetim tovarišem na kraj, kjer so delali. Kosilo je sestajalo iz juhe, kjer je bilo pokvarjeno zelje in gnile slanikove glave. Ker je bil tako hud mraz, je juha popolnoma zmrznila. Spotoma ga je srečalo neko kmečko dekle, ki ga je jokaje prosilo, naj ji da vendar malo — kosček — te juhe, ki je bila ena sama ledena kepa. Otroče, ki so ga bile sama kost in koža, je skušalo s sapo ogreti juho, da bi se otajala in bi se vsaj z nečim otela smrti od lakote.

Bedo ruskega ljudstva so poslušalci še boljše spoznali iz besed, ki sta jih povedala dva Avstrijca,

ki sta bila lani ušla v Rusijo, pa sta se zdaj vrnila. Z iskrenimi, naravnost strastnimi besedami sta govorila ljudem, da bi odprla oči vsem tistim, ki se zmeraj verjamejo, da je splošni potop trpljenja in lakote, ki je zajel Rusijo, le malenkost, ki bo kmalu mimo! Oba Avstrijca (H. Kupiček in L. Zaunig) sta opisovala, kako so ju najprej na vso moč svečano, z dunajsko godbo in dunajskimi zrezki sprejeli na ruski obmejni postaji, v Njegorelojevem. A kasneje, ko so ju vtaknili v avtomobilsko tvornico v Moskvi, sta kmalu spoznala, kako je bila velika ta zmota, ki sta se doma potegovala zanjo in jo širila. Prepričevalno in z dokazi sta povedala ljudem, da brezposelni delavci pri nas bolje živijo ko v Rusiji najboljše plačani delavci. Mimo tega nima ruski delavec nobene svobode, vsak dan mora priti na več zborovanj, njegove svojce mu popolnoma odtujijo, ker ne more biti družina nikoli skupno doma. Nato je Kupiček še povedal: Neki ruski delavec ga je nekoč vprašal: »Povej mi, dragi tovariš, tu na sliki vidimo veliko množico brezposelnih, kako v buržujskih deželah stojijo v vrstah, proseč podpore. To že razumemo, da je pri vas veliko brezposelnih; tega pa le ne moremo razumeti, da imajo pri vas vsi brezposelni še čevlje in nogavice in kravate in dobre obleke, medtem ko je vse to za nas, dasi smo delavci v službah, nekaj, česar ne moremo doseči in si nikoli kupiti!«

Na vse poslušalce so ta predavanja globoko vplivala.

Egiptovske ženske

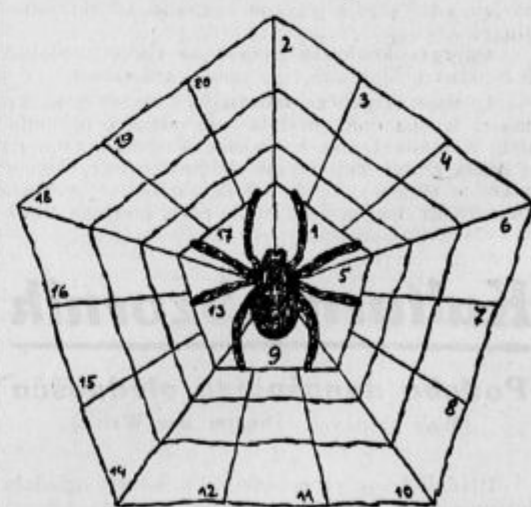
Težko je kaj določnega povedati o bistvu, duševnosti, duhovnem zanimanju in družabnem stališču egiptovskih žensk. Sicer je komaj kje najti eno samo žensko — pa bodi v najzakotnejšem selišču Felahov —, ki bi je ne bilo oplazilo moderno žensko gibanje iz orienta. Vendar je pojmovanje tega gibanja popolnoma različno, saj se do dna razlikuje mišljenje prosvetljene, moderne Egiptanke od mišljenja vaške kmetice. Prva si je skoraj brez pridržka priborila iste pravice z moškim, ta pa živi še v čaru tradicije in zre v svojo prosvetljeno sestro z nerazumevanjem kviku. Prva ima svoje klube, hodi na koncerte in v gledališča; sprejema goste in vodi sama svoj avtomobil po razkošnih cestah Kaire, se šola v gimnazijah in na univerzah, sedi v uredništvih časopisja ali na sodiščih za mizo odvetnika; druga pa živi še v tesnih mejah družine in hiše. In kadar gre v javnost, je pajčolan znak njene osebnosti. A pri tem je njena moč v družinskem krogu jako velika, večja kakor si ljudje mislijo. Neki Egiptan, ki dobro pozna svoje ljudstvo, je dejal, da v isti meri izgublja žena vpliv doma, kolikor se vdaja emancipaciji.

Med tema dvema skrajnima točkama med egiptovskimi ženskami pa je še na tisoče otenkov na merilu emancipacije. Vendar se širi razvoj za enakopravnost in osvoboditev žene iz spon okorele tradicije neprestano dalje, širi se iz mest na deželo, iz glavnega mesta v poslednjo felaško vasico. Pri vsem tem pa ni merilo za emancipacijo kako družabno stališče, saj dobiš žene, katerih možje so paši in ministri, pa so še zmeraj zastre v tančico in ki je tudi ne odkrijejo na družabnih večerih svojih mož. Dobiš pa tudi delavke, ki gredo zvečer s svojim izvoljenem v kino.

Egiptovsko žensko gibanje, ki deželo spreminja in modernizira bolj učinkovito in usodno, kakor to zmorejo politiki, je komaj kaj starejše ko pet in dvajset let. V tem času je ženska tudi dosti dosegla, je dala deklicam šole in univerze in odprla pot do samostojnih poklicev. Zenske so dosegle, da je uradno določeno, da se sme dekle poročiti s 16. letom in ne prej in da se ne smejo sklepati prisilne poroke. Priborila si je celo sedež v politiki. Lani je na nekem političnem zborovanju prvokrat govorila tudi neka ženska. Ustanovljena je »Ženska unija«, ki zahteva, da se odpravi mnogoženstvo in da naj bi se tudi ženske emele šolati na islamekobogoslavni univerzi v Kairi (Al Ahzar). Stvarno pa te dve zahtevi nista velikega pomena. Zakaj mnogo-

ženstva je v Egiptu malo. Po ljudskem štetju leta 1927 so dognali, da ima od 7 milijonov moških le 114.000 po dve ženi, le 7000 po tri in samo 891 po štiri. Meščani imajo sploh malokje po več žem, na kmetih je pa to le vprašanje delovnih moči. Egiptan se večkrat zato ne oženi, ker mu je nevesta preveč ali pa premalo emancipirana. Večina egiptovskih zakonov temelji še vedno na tem, da je žena sužnja moža in tak zakon je versko in poslavno priznan. Orientalcu se je pač težko zvesti v zakon, kjer naj bi žena toliko veljala ko mož in dokler bo takšno mišljenje prevladovalo, tudi emancipacija ne bo dosti zalegala.

Križanica Pajek

Črke: 8a, 2d, 9e, 1g, 2h, 5i, 3j, 3k, 5l, 2m, 2n, 5o, 4p, 4r, 1u, 1v, 2z, 1ž — vstavi v gornje prostorčke tako, da dobiš besede z naslednjim pomenom:

1—2 rusko mesto pod srednjim Uralom, 1—3 južnoameriška država, 1—4 glodalec, ki je pri nas znan po svojem krznu za zimske kape, 5—6 slaba človeška lastnost, 5—7 francosko moško krstno ime, 5—8 domače ekrajsano moško krstno ime, 9—10 eden prvih slovenskih zgodovinarjev, 9—11 rusko pristanišče ob izlivu Dona v morje, ki se po tem mestu imenuje, 9—12 najpogostejša vodna rastlina, 13—14 severna nemška trdnjava ob Baltičkem morju, 13—15 turški sodnik, 13—16 moderno prometno sredstvo, tudi del prometnega sredstva, 17—18 arabski naslov, 17—19 rimski oblastnik, 17—20 žensko krstno ime.

Srednja črka je zmeraj skupna trem zaporednim besedam. V obrobnih prostorčkih začeni pri 2—20 v smeri urnega kazalca, dobiš pogovor iz živalskega sveta.

Ključ: 1—9—5—17—13 — členonožec.

RESITEV DEMANTA:

1. s, 2—3 ar, 3—4 rt, 5—6 car, 6—7 rja, 8—9 jazz, 9—10 zver, 11—12 Alžir, 12—13 rjuha, 14—15 raženj, 15—16 jermen, 17—18 sanskrit, 18—19 tovarna, 20—21 Asirec, 21—22 cerkev, 23—24 nimfa, 24—25 afera, 26—27 zlat, 27—28 trud, 29—30 eho, 30—31 oša, 32—33 li, 33—34 iz, 35. e. — Stara navada železna srajca.

Francosko katoliško časopisje v številkah

Poglavitni zastopnik francoskega katoliškega časopisja in tiska je »La Croix« (Križ), ki ima 280.000 naročnikov. Še večja je naklada lista »La Croix du Dimanche« (Nedeljski križ) s 500.000 naročniki. Če seštejemo vse časopise, revije in liste, ki jih izdaja tiskovno društvo »Croix«, dobimo število 300 milijonov iztisov. Te liste čitajo po vseh pokrajinah Francije in v 128 tujih državah. Francoski paviljon vatikanske razstave kat. tiska izkazuje za vse francoske pokrajine, razen okrožja Seine, 58 katoliških dnevnikov. Skupno število dnevnikov, ki izhajajo v teh pokrajinah, pa je 353. Od katoliških tednikov jih je v francoskem paviljonu 325. Posebno močno je na Francoskem katoliško podeželsko časopisje. Tu so mišljeni proizvodi konzorcija »Presse régionale«. Liste tega podjetja bero v 53 pokrajinah in tvorijo skupno naklado 3.487.250 iztisov. Najuspešnejše se razvija katoliško časopisje v škofiji Strassburg, ki ima 18 katoliških dnevnikov in več ko 12 katoliških tednikov. Glede na verski, kulturni in znanstveni tisk, ki ga imajo francoski katoliki na razpolago, navaja Veullot te-le podatke: V verskem tisku ima vodilno vlogo »Vie spirituelle« (Duhovno življenje). Nato sledijo listi: »L'Apostolat de la prière« z naklado 250.000 izvodov in »Petit Bulletin de la Croisade eucharistique« z naklado 300.000 izvodov. Na čelu kulturnih listov stoji »Etudes« (Vaje), ki so v poslednjih letih zvišale število naročnikov od 9000 na 13.000. Duhovniški časopis »Ami du Clergé« ima 25.000 naročnikov, literarni časopis »La Revue des lectures« pa 20.000. Pomembno je pa še zlasti to, da je v Franciji 5 katoliških listov za radio, kino in gledališče, 3 liturgični listi in 5 karitativnih glasil. Misijonsko časopisje sestoji iz 8 listov, ki jih izdajajo 3 papeška misijonska. — Časopisje Katoliške akcije

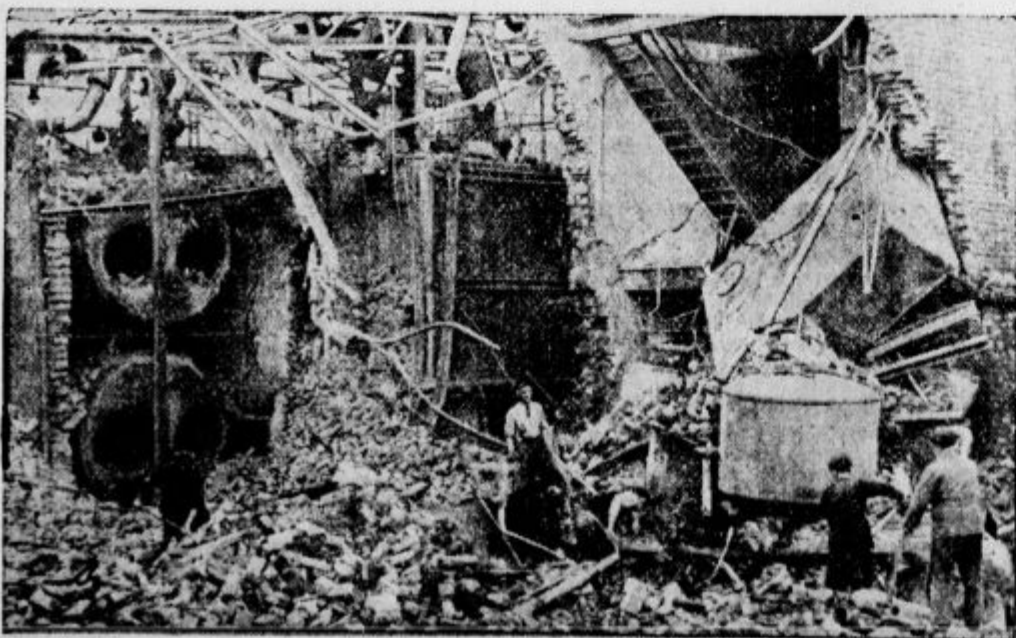
v ožjem pomenu, kamor spadajo različna glasila »Fédération Nationale Catholique« in drugih katoliških društev, pa ima 120 edinic.

»Ali ne veste, da ordiniram le do petih?«
»Jaz že vem, a tisti pes, ki me je ugriznil ob pol šestih, pa ni vedel.«

★

Stibernik: »Kako si pa mogel zgrešiti zajca?«
Dobernik: »Prav lahko. Zajec je tekkel cik, cak in kadar sem jaz ustrelil na cik, je bil zajec na cak.«

Velika eksplozija v Duisburgu, kjer je v pivovarni eksplodiral kotel ter hišo takole razdelal.

Slika sinčka italijanskega prestolonaslednika

TRIPERESNA DETELJICA

Spisal M. Kunčič. — Ilustriral M. Sedej.

Zenica je medtem nič hudega sluteč spravljala slaščice in sadje v velik zaboj. Bila je tako zatopljena v svoje delo, da ni slišala ne skripajočih vrat ne videla prihičenih senc, ki sta se kradoma priplazili v notranjost. Se le v hipu, ko sta zrasli pred njo dve postavi s črnim obrazom, je začudeno dvignila glavo in hotela zakričati. Ko pa je eden izmed neznancev naperil vanjo samokres, ji je smrtni strah zadrnil grlo.

»Samo besedico črhnite in sprožil bom!« je zagrozil drugi ropar in pomeril vanjo — z nožem. (Je grozanski ropar v svoji ljuti vsemi najbrž pozabil, da z nožem ne more streljati...) To je bil Nande, ki mu je Jožek posodil kuhinjski nož. Strahopetni gospod ropar Jožek si je namreč izbral boljši del: ostal je zunaj na preži in pazil, da jih ne bi kdo zasatil. Posebno ob mislih na hudega stražnika so se mu pošteno tresle hlače.

»Alo, slaščice sem!« je oblastno ukazal ropar Nande in kruto pomagal z nožem.

»In denar tudi!« je z zamolklim glasom zahteval drugi ropar. Zenica ju je mlo pogledala, proseče sklenila roke in izjeljala:

»Usmilite se me! Revica sem, malo zaslužim...«

Roparja pa sta ostala neizprosna.

»Denar sem!« je mrko ponovil roparski poglavar Peter.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; žentovanski oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonjska, 3 mm visoka petlinasta vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iscejo

Diplomiran filozof

z večletno prakso kot prefekt in vzgojitelj — sprejme mesto instruktora Kjerko. Nastop z julijem. Cenj. ponudbe v upravo »Slov.« pod »Slo-liden in zanesljiv« 9787.

Mesarski pomočnik

izkušen tudi prekaševanja, vojašine prost, želi nastopiti takoj. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 9965. (a)

Vajenci

za voženje in predstavljanje sprejme Matek & Mikeš, Ljubljana. (v)

Vajenko

sprejme trgovina z mesanim blagom. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vajenka« št. 9969. (v)

Dva pekova vajuca

in raznašalca kruha takoj sprejemem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9993. (v)

Službodobel

Izurnjene šivilje in pletilje sprejme takoj Fran Kos, Zidovska ulica 5. (b)

Hišnik upokojenec

se takoj sprejme. Vprašati: Tyrševa cesta 35.

Viničar

za Slov. gorice se takoj sprejme. — Ponudbe na: Ivan Virant, Zalec. (b)

Oskrbnik

ki zna italijansko ali nemško, sprejme takoj starejša bogata gospa. Mesečna plača 1200 Din ter hrana in stanovanje. Potrebna kavejca 8000 dinarjev. Dopise podružnici »Slovenca« Celje pod »1848«. (b)

Pletilje

se sprejmejo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9994. (b)

Mizarskega pomočnika

takoj sprejme mizarstvo F. Zupan, Ribno pri Bledu. (b)

Mizarja

dobrega, ki ima večletno prakso v stavbnem mizarstvu, sprejemem takoj. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 9971. (b)

Glasba

Gramofonske plošče Slovensko petje, harmonika, pesni in filmski skladbi samo po Din 30.— Vzememo v račun tudi stare plošče! Elektroton PASAŽA NEBOJČNIK

Kupimo

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone kupujemo po najvišjih dnevnih cenah. A. KAJFEZ urar

Ljubljana, Miklošičeva 14

* KINO *

TEL. 22-21

UNION

BENJAMINO GIGLI

Glas srca

Geraldina Katnikova

TEL. 21-24

MATICA

Do nadaljnjega zaprto

TEL. 27-30

SLOGA

Do nadaljnjega zaprto

Predstave danes v Unionu ob 19-15 in 21-15

Pouk

Nemško konverzациjo za otroke in odrasle nudi gđ. Elfrida Segula, Ljubljana, Dvorčakova 6/I. (u)

Denar

Kupim

vložne knjižice Ljudske posojilnice v Ljubljani do zneska 140.000 Din proti plačilu v gotovini. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Ljudska« P 9947

BANČNO KOM. ZAVOD

in MENJALNICA

MARIBOR

Aleksandrova ulica št. 40

vnovčuje

HRANILNE VLOGE

bank in hranilnic, kupuje

vrednostne papirje, valute in zlatnike po najvišji dnevni ceni.

Vrednostne papirje

vseh vrst kupuje Slovenska banka v Ljubljani. Krekov trg 10, tel. 37-52.

Posojila dajemo

v gotovini in blagovnih bonih Hermes. Informacije: Tavčarjeva 2, Ljubljana. (d)

Hranilne vloge

članice Zadr. zveze — večje zneske — kupimo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Ljubljana M. Z.« št. 9746. (d)

+

Odšel je v večnost za nedavno umrlo soprogo, po mučni bolezni, naš oče, dedek, stric

Simon Ribarič

bivši trgovec, gostilničar in posestnik na Unu

Pogreb bo v četrtek ob 15.30 iz

mešne mrtvašnice na Pobrežju na

magdalensko pokopališče.

Maribor-Ivanjica, Kastav-Unec-

Postojna, dne 22. junija 1937.

Zorko, sin, Josip, brat, Branko,

vnuk, in ostali sorodniki.

S SHELL BILJOBRANOM POLETNIM

uničite škodljivce, ki napadajo in uničujejo zelene dele stebel, kakor listne uši, gosenice jabolčnega zavijača, gosenice gobarja itd. Hitro deluje, ne škoduje listom in ostalim zelenim delom stebel.

Obširna pojasnila in ponudbe zahtevajte od proizvajalca: Jugoslovansko Shell d. d., Zagreb, Gajeva ulica 5.

Buret,

lister in vsa letna oblačila nudi v elegantni izdelavi ceneno Presker, Sv. Petra cesta 14. (i)

Najboljši

trboveljski premog

brez prahu

koks, suha drva

I. Pogačnik

Behoričeva 5 Telefon 20-59

Stanovanja

Dvosobno stanovanje

komfortno, sončno, v novi vili na Mirju odda s 1. avgustom stavebnik Zupan, Vošnjakova 6. (e)

SOBE

Opremljena soba

se odda gospodu. Gajeva 9/II. (s)

Dve opremljeni sobi

za julij, avgust, september oddam. — Bolgarska ulica 17. (s)

Razno

Gumbe, plise, entel, ažur

predtisk in monogramne

hitro izvrši Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Strukelj. (i)

Abonenti

se sprejemajo na dobro

domačo hrano. Abonma:

10, 12, 14 Din. Naslov v

upravi »Slovenca« pod

št. 9995. (r)

Hoteli, pensioni, letovišča

in kopališča! Najuspeš-

nejše in najcenejše in-

serirate v vodilnem štajer-

skem listu »Grazer Tages-

post«. Uspeh zasiguran!

Prijave sprejema in vse

informacije daje iz pri-

jaznosti »Putnik«, Mari-

bor, tel. 21-22. — Hitite,

glavna sezona je pred

durmi! (r)

VINA

iz

Centralne vinarne

v Ljubljani

bodo zadovoljila Vaše

pivce najbolj

TELEFON ŠTEV. 25-73

Posedstva

V Brezicah

in okolici so naproday

hiše, krasna stavbišča,

vinogradi, sadovnjaki in

gozdovi ter zaokrojeni

deli Attemsovega vele-

posestva. — Pojasnila pri

inž. Miklau Otmar, Bre-

žice. (p)

Stanovanjska hiša

z velikim vrtom, priprav-

na za vsako obrt, v Tr-

novem, ugodno naproday,

Naslov v upravi »Sloven-

ca« pod št. 9992. (p)

V Tolminu je včeraj mirno v Gospodu zaspala naša predobra mama, gospa

Marija Rejec

ki so jo poslednja življenjska leta strla. Ohranite jo v blagem spominu!

Tolmin, Teramo, Ljubljana, Beograd.

Globoko žalujoči otroci.

Učiteljski zbor III. državne realne gimnazije v Ljubljani sporoča žalostno vest, da je dne 22. junija umrl njegov član

profesor

Franc Kobal

odlikovan z redom Jugoslovanske krone IV. stopnje,

z redom sv. Save IV. stopnje ter z zlato kolajno

Rdečega križa.

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, dne 23. t. m. ob treh izpred hiše žalosti na Tyrševi cesti 17 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubega tovariša, vzornega vzgojitelja in učitelja bomo ohranili v najlepšem spominu.

Agnes Günther:

20

Dušica - Rožamarija

»Pustila sem vas dolgo čakati! Razmišljate o tej žalostni družbi tu gori? — Jaz sem se tudi že čudila! To je zares čudna hiša! Radi tega tudi teh hlače mojim prednikom ne zamerim več. Torej, Harro! Vea ta žalost je veljala Vam!«

»Tako? Meni?«

»O, Harro! — Kako je to žalostno in angelček tu gori ima mnogo čuta za dostojnost! Ta z žepnim robcem! Ali se niste čudili tem zgodbam? Ženi, ki je šla po stopnicah navzdol do sredine zemlje?«

»In rastlinici, nikdar več! in: ptičku, nikdar več!«, reče Harro. »Je pač pesniško nadarjen otrok!«

»O, Harro, kako je vse to pripovedovala s svojim visokim nežnim glasom, ki zveni ko struna! — Moj Bog, kako je to donelo — nikdar več!« — Morala sem oditi k svojem lastnemu — nikdar več!«

Zdaj je vzela sliko z svoje mize in jo položila predse. Nakar je zopet začela:

»Harro, ta soba je nekaj prav gotovo bila mrtvaška kapela! — Toda to ne spada sem. — Ne vem, kako naj vam opišem bližino nečesa nežnega. Tako svečano in lahko mi je bilo postalo pri srcu! — Čemu bi ne stanovala v mrtvaški kapeli, če je moje srce samo tudi mrtvaška kapela? — Da! — In potem sem se vrnila. Medtem pa je morala malčica pogledati v sobo. Ne zahtevajte od mene- da vam povem, kaj mi je zaupala! Vendarle nisem bila sama!«

Za trenutek je zavladala popolna tišina v sobi, iz katere nikdar ne ginejo sence, naj solnce še tako lepo sije. Kar nadaljuje gospa Hardenstein:

»Dovolj o meni! Jaz ostanem tu, dokler me ali ne vržejo ven ali pa ni moja naloga dovršena. Glejte vendar, ljubi Harro, kako se vse sklada: soba, otrok in jaz! Vi veste, da nikomur ne pokvarim

niti urice po nepotrebnem, vendar se senci ni moglo izogniti. — Ali je deklica, ki vidi duhove umrlih, zapisana smrti ali pa je nesrečnica, ki nosi v sebi nekaj tajinstvenega, pred čemer se večina ljudi plaši. — Mar niste opazili, kako je zbledela, kako so se spremenile njene oči? Vi bi je ne smeli opogumiti: nadaljuj, dušica! — Teh besed sem se zelo prestrašila. Otroka ne smemo v tem še potrditi!«

Toda Harro vzklikne: »To nežno pesnitev — naj bi vas zadušili — Mar bi ne bila to največja krivica?«

»Ko bi bili slišali dušico, Harro! — Ona ne mara več z nami živeti in hoče k onim s prožnimi, lahimi koraki. Oh, pustite vendar mojo začarano princeso! Verujte mi, ako me hočete podpirati pri vzgoji otroka, morava vse te divje izrasteke izriniti, sicer ne postane nikdar sposoben za življenje.«

»Hočem se vaši modrosti popolnoma ukloniti, gospa! Tudi sem pripravljen reči dušici, da sem ji storil krivico in da hočem biti v prihodnje v svojih mislih bolj previden. Rekel vendar nisem ničesar.«

»Dušica ne bo zadovoljna, dokler tega ne storite.«

V. Kako obhajajo praznike.

Popolnoma čisto sinje nebo! Golobi se solnijo na obzidju. Izmed kamenja kukajo prve rumene cvetke. Mart je pometel dvorišče, kot bi pričakoval preglednika. Sopek zvončkov, teh prijaznih pomladnih glasnikov, stoji na okenski polici v salonu. Čajnik se blešči v najslajnejšem svitu, svetli s preprogami so izginili. — Razvaline se pripravljajo na obisk dam.

Ze je pridrdrala kočija in Harro dvigne z nje svojo mlado damo. Njene oči žare. Saj vidi te razvaline prav za prav prvič, četudi so njene misli vsak dan tam.

»O, Harro, tvoj studenec! In kako krasno zelen, zametast plašč ima! Harro, reci mu vendar, naj zapoje!«

Harro potegne iz žepa ustno harmoniko, na katero zagode prav preprosto pesemco: »Kdo te ustvaril, ti krasni gozd?« — Od studenca pa odmevalo ljubki glasovi. Nekateri sicer izostanejo, drugi pa se pojavljajo, kot bi jih sprožile vile z nežnimi prsti iz srebrnih strun.

»Oh, ta čudoviti studenec! — In tam gori slaneje Kaliban?«

Gospa Hardenstein sedi na stolu, katerega ji je bil prinesel Harro iz sobe. S popolnoma drugimi očmi nego dušica si ta ogleduje visoki zid, mračni grajski stolp in Harrova okna, ki mole iz razvalin.

Po končanem ogledu na dvorišču se podajo vsi v sobo. Dušica se izmota iz svojega plašča in potopi svoj plemeniti nosček v sopek zvončkov.

»Kako imenitno diši pri tebi, Harro!«

»Tako? — Mislim po terpeninu in krpahe, odgovori Harro.

»O ne! Po temlec, odgovori dušica ter pokaže na sveže jelkine veje, ki tiče v visokih vrših. Nekatere še nosijo storže.«

»Ah, tale okras! Obnavljam si ga vsak teden. Nekaj mora vendar nuditi človeku lastni gozd! Gospa Hardenstein, vi se poslužite amerikanca. Zate, dušica, pa je Mart iztesal stolček, ki je pri mren tvoj velikiosti in rdeče pobarvan je tudi.«

Dušica ga nemudoma poizkusi, nato vstane ter nadaljuje svoja raziskovanja. — Je li verjetno, da se je otrok v nekaj tednih tako izpremenil? Kaj bo šele, ko pride pomlad?«

Dušica vzame zvonček ter okraši z njim Harrovi jopič. Potem pa snujeta načrte, katere je izzval vonj zvončkov. Kako bo dušica prebivala na lipo-vejebu, kadar bo lipa zelenela. Pri stolpu bo doživela presenečenje. Med kamnitimi ploščami bo visela vrvice z zanko, katere bo pritrjena na kol, ki bo skrit v bršljanu. — Dušica že lahko jutri poizkusi. Vedno sicer ne bo uspelo. Včasih bo zaman vlekla, vendar pa se bo tu pa tam posrečil prav izdaten ribji lov. Počeni s prvim aprilom, mora dušica dnevno pogledati. Ko bo najmanj pričakovala, bo visela ob vrvičev vejica cvetoče trnulje.

Kongres poštних uradnikov

Ljubljana, 22. junija. Tri dni trajajoči kongres poštних uradnikov Jugoslavije v Ljubljani je bil danes zaključen. Poslovni del kongresa je trajal snoči in drevi do pol 4. jutraj. Ves potek poslovnega dela kongresa je bil v znamenju obstrukcije, ki jo je izvajala skupina 50 poštarjev iz Beograda, ki pa niso bili vsi delegati. Edino ti pa bi imeli pravico odločiti o usodi združenja. To se je jasno videlo pri volitvah nove uprave. Lista opozicije je dobila samo dva glasa, 7 se jih je vzdržalo, 31 glasov pa je glasovalo za listo dosedanjega predsednika gosp. Dragoljuba Mihailovića. Izvoljena je bila v glavnem vsa stara uprava. Kongres je tudi sklenil, da se zgradi na že kupljenem zemljišču na Pohorju za znesek 250.000 dinarjev okrepitve za poštarje. Sprejeta so bila tudi nova pravila združenja, katerih glavna tendenca je finančna decentralizacija.

Prihod pomočnika ministra inž. Ratajca

Z brzovlakom ob 10. so dopoldne dospeli v Ljubljano v imenu poštne ministra dr. Kaludjerčiča pomočnik ministra inž. Ratajec ter višji uradnik našega poštne ministristva gop. Jovičič, Vučković, Čvetković in Miličević, z njimi pa so dospeli tudi uradni zastopniki bolgarskega poštne ministristva, in sicer pomočnik generalnega direktorja Kacarov ter višji uradniki Zaharijev, Pisomov in Stefanov. Bolgarski delegaciji je še pošta direktorja v Zagrebu priredila snoči prijateljsko večerjo.

Na ljubljanskem kolodvoru je pričakovalo delegacijo veliko število bolgarskih in jugoslovanskih poštarjev, ki so toplo vzklikali. V imenu mestne občine je delegaciji izrek dobrodoščilo g. upravnik glavne pošte obč. ev. Salehar. Enako toplo se mu je zahvalil g. Kacarov.

Slovesen zaključek

Ob 11. so poštni uradniki, tako bolgarski kakor jugoslovanski, vnovič napolnili dvorano Delavske zbornice. Častna mesta so zavzeli navedeni odličniki, med temi pa še brigadni general Dodič kot zastopnik vojske in svetnik dr. Ratej kot zastopnik g. bana in banske uprave. Zborovanje je otvoril v imenu slovenske sekcije združenja predsednik g. Šturm, ki je pozdravil vse navedene odličnike, dalje dr. Vagaja, direktorja ljubljanske poštne direkcije, in pa funkcionarja češkoslovaškega združenja poštних uradnikov dr. Hruško.

Za tem pozdravnim govorom je spregovoril pomočnik ministra inž. Ratajec. Pozdravil je v imenu ministra dr. Kaludjerčiča predvsem uradno delegacijo bolgarskega poštne ministristva ter zastopnike obeh združenj, bolgarskega in jugoslovanskega. Naglašal je važnost medsebojnega spoznavanja, kar bo koristilo stroki in obema državama. Pogoji za sodelovanje so dani, ker smo si Bolgari in Jugoslavoani sorodni, tako po krvi, po jeziku, po stopnji kulture in gospodarstva in pa tudi po trpljenju v preteklosti. Izjavil je v imenu zadržanega ministra dr. Kaludjerčiča, da minister zasleduje z velikimi simpatijami delo združenja. Ministrstvo je pripravljeno ugoditi upravičenim željam uradništva, kolikor je v danih razmerah pač mogoče. Predvsem bo ministrstvo skrbelo, da se osnuje bolniški fond za osebe, ki fizično zelo trpi. Ta fond bo dobro organiziran in bo bolnim uslužbencem zelo pomagal.

Storjeni bodo tudi drugi ukrepi, da se olajša naporno delo uslužbenstva. Uradništvo bo pri gosp. ministru vedno naletelo na razumevanje. Izrekel je zahvalo uradništvu za delo, ki ga je dosedaj opravljalo in ga pozval, naj vztraja pogumno še nadalje in izpolnjuje vse, kar splošnost pričakuje od njega. Govor inž. Ratajca je bil z velikim odobravanjem sprejet.

V imenu bolgarske delegacije je govoril burno pozdravljen g. Kacarov. Njegov izredno priščen govor, ki je prav tako naglašal potrebo najožje vzajemnosti med poštarji obeh južnoslovanskih držav, je bil prekinjen pogosto z viharim odobravanjem. Zborovalci so vzklikali kralju Petru II. in kralju Borisu. Prečitana je bila resolucija, nakar je predsednik Mihailović imel eklepni govor. Izjavil je v imenu novoizvoljene uprave, da se bo uprava potrudila za čim boljše in hitreje izpolnitev zahtev poštne uradništva, za ureditev razmer v združenju in za složen nastop vsega stanu. Kongres je bil zaključen malo pred 12.

Resolucija kongresa

zahteva predvsem, da se ekonomsko stanje državnih uslužbencev, ki je bilo prizadeto z redukcijo prejemkov leta 1935, zboljša, ker so se podražile življenjske potrebe. Resolucija ugotavlja, da doseženi ukrepi za zboljšanje poštne službe in poštne osebe niso zadostni. Poštnim kakor vsem drugim uslužbencem naj se dohodek povišajo na stanje leta 1931, vsi nasprotni zakonski odloki in paragrafi pa naj se ukinejo. Vsi uradniki, ki imajo za to pravico, naj napredujejo. Za poštne osebe naj se izda poseben zakon, ki bo odgovarjal potrebam poštne službe. Za dnevničarje, zvaničnike in sluge zahteva resolucija prevedbo v stalne službene položaje, dosedanja služba pa naj se jim šteje kot efektivna državna služba. Število uslužbenstva naj se hitro poviša, tako da bo odgovarjalo naraščajočemu prometu. Ob nedeljah in državnih praznikih naj se ukine blagajniška služba. Pri upokojitvah in določanju pokojnin naj se uvede hitrejši in bolj preprost postopek.

Izjava Bolgarov

Za »Slovenec« je vodja bolgarske delegacije poštних uradnikov g. Hristo Marinov dal naslednjo izjavo: »Vzhičeni smo, da smo dobili tako krasne in globoke vtise na našem prvem izletu v Slovenijo. Sem smo prišli z radostjo in z nestrpnim pričakovanjem, toda to, kar smo doživeli, je prekosilo vse naše pričakovanje. Spoznali smo slovensko gostoljubje, čudili smo se preleptni slovenski zemlji in njenim naravnim krasotam, čudili pa smo se tudi discipliniranosti in vrljdnosti in visoki kulturni stopnji Slovenije. Videli smo Bled, resnični biser Slovenije, videli Vintgar in videli številna lepa slovenska mesta in slovenske vasi. Presenetil nas je sprejem v Kranju, kjer smo se morali ustaviti snoči, čeprav to ni bilo v programu. Kranjski poštarji in kranjsko meščanstvo nas je obdalo z izredno ljubeznivostjo. Družno z njimi smo plesali naš pesem »hor« ter uživali krasno slovensko narodno pesem. Ko se vrnemo v Bolgarijo, bomo svoji domovini pripovedovali o Sloveniji in o krasotah, ki smo jih tu doživeli. Sporočite naše zahvale Sloveniji!«

Danes popoldne so si Bolgari in delegati iz naših južnih pokrajin ogledali Ljubljano, zvečer pa je bil svečan banket za povabljene goste.

Objava banske uprave

Zaradi svečanosti razvijanja prapora Slomškovega prosvetnega društva v Laškem, ki se je vršila v nedeljo, dne 20. junija t. l., so prebivalci trga Laško že v soboto, dne 19. junija t. l., zvečer na svojih hišah razobesili državne zastave. Državno zastavo je na svoji hiši razobesil tudi Ivan Deželak, predsednik okrajne organizacije JRZ v Laškem.

V nedeljo, dne 20. junija t. l. rano zjutraj je žandarmerijska patrula na bregu Savinje blizu gostilne Majcen v Laškem našla krpe razrezane državne zastave. Ugotovilo se je, da je bila v noči od 19. na 20. junija t. l. nekako ob 0.30 min. Deželakova državna zastava sneta s hiše in v bližini Majcenove gostilne razrezana z nožem.

Kot osumljeni so bili takoj aretirani: 1. Katič Stanko, ključavničarski pomočnik v Laškem; 2. Hlebec Draško, mesarski pomočnik v Laškem; 3. Vabič Andrej, lovski čuvaj v Laškem. Osumljeni so dejanje priznali. Vsi trije storilci so pristali JNS. Po končani preiskavi bodo storilci izročeni sodišču.

Iz pisarne kralj. banske uprave v Ljubljani, dne 21. junija 1937.

Spomenik kralja Aleksandra v Visokem, ki so ga slovesno odkrili preteklo nedeljo.

cestnega odbora na čelu, za nji moko 20 narodnih noš, nato pa okoli 300 fantov in moš.

Več tisočglava množica, tvoreča špalir, je tiho in samo z ročki pozdravljala mimo odkritih glav korakajoče moše in fante ter s tem dostojno pa mogočno protestirala proti skrunilec državne trobojnice, o čemur pa poročamo na drugem mestu. V srce segajoč je bil nemi sprejem na Slomškovem trgu ko je vihralo morje 3.000 robcev v pozdrav sprejdu.

Novi društveni prapor s sliko škofa Slomška in laškim grbom je blagoslovil monsignor dekan dr. Krulje, kumoval pa je načelnik cestnega odbora g. Ivan Deželak s svojo soprogo, nakar se je izvršilo zabijanje žrebčikov. V imenu g. bana dr. Natlačena je zabil prvi žrebčiček njegov zastopnik okrajni načelnik g. dr. Tekavčič. Nato je sledila sv. maša z govorom, katero je daroval g. monsignor dr. Krulje. Med sv. mašo je pelo vse ljudstvo pod vodstvom organista g. Droča. Po končanem sv. opravilu je otvoril v imenu Slomškovega prosv. društva slavnostno zborovanje podpredsednik Janez Kolšek, ki je pozdravil zastopnika bana g. dr. Tekavčiča, zastopnika okraja g. Breznikarja, mestnega župana g. Troja in podžupana g. Gerkmana, Marijagraškega župana g. Hrstnika ter svetokrištofskega župana g. Lešnika, slavnostna govornika g. dr. Hohnjeca, predsednika prosvetne zveze v Mariboru, in g. dr. Kalana iz Celja ter vse zborovalce. Nato so bile odposlane udanostne brzjavke Nj. Vel. kralju Petru II, knezu namestniku Pavlu, narodnemu voditelju dr. Korošču, prevzvišenemu škofu dr. Tomažiču in g. banu dr. Natlačenu. Kot prvi govornik je nastopil g. dr. Hohnjec, kateri je orisal pota in cilje katoliške prosvete. G. dr. Kalan pa je v temperamentalnem govoru orisal črne dneve, ko so naši prosvetni domovi stali prazni, ter je večkrat prekinjen po spontanem aplavzu zaklical: »Ne potrebujemo privilegijev, hočemo samo svobode, svobode.«

Lepo uspešno zborovanje je zaključil g. Kolšek s pozivom, naj mladina sledi vzorniku Slomšku in ljubezni do vere, naroda in države.

Bolgarski umetnik, ki je navdušen za Slovenijo

Samokov, 16. junija.

Spoštovani gospod urednik!

Po svojem enomesečnem prijetnem gostovanju v vaši lepi zemlji smatram za dolžnost, da avoj narod seznanim s to lepo zemljo Slovenijo, ki je naseljena z velikim slovanskim plemenom.

Doslej sem imel predavanja v vaseh Dragotinovo in Zlokučeni. Zvečer 14. t. m. sem predaval o vtisih iz Slovenije ob razstavi akvarelov s slovanskih planin v čitalnici mojega rodnega mesta Samokova, 60 km od Sofije.

V nedeljo, 20. t. m., bom govoril o Sloveniji v vasi Govedarci, kjer se bodo zbrali iz bližnjih vasi Pekar, Mažare, Mala Crkva in Doepej mahala.

S posebno radostjo hodim predavat po vaseh, ker naši vaščani ne vedo, da je neke maloštevilne, pa velik slovanski narod, ki se imenuje »Slovenec«.

V takem vzajemnem spoznavanju bomo mogli resnično čustvovati kot bratje in prijatelji pred oltarjem, na katerega polagam svoje skromne misli.

Sprejmite, gospod urednik, izraze mojega srčnega spoštovanja do Vas in dovoljujem si Vam izreči najlepše želje in pozdrave kot iskren prijatelj Slovencev

P. Franealiski, bolgarski umetnik.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Frans-Josef grotlice«.

Kako nežne barve!

Ampak kako občutljiv!

Kljub temu pa imate

lahko dolgo veselje z

Vašimi letnimi obleka-

mi. Potrebna je samo

pravilna nega - pranje

v mrzli vodi z blagimi

milnimi luskami LUX

Se peni tudi v mrzli vodi

Mlaj z državno zastavo vrgli v Savo

V nedeljo je bil v Litiji velik prosvetni tabor, o katerem poročamo na drugem mestu. Litijske JNS-rije je silno bolela ogromna udeležba na taboru. Že med veličastnim sprevodom je vzklikal bivši župan g. Lajovic: »Živijo Živkoviči!«, pa se ljudje niti zmenili niso za to vzklikanje. Pod okriljem noči pa so znani JNS-arski litijski pobalini pri mostu izruvali oba mlaja, na katerih je visela državna zastava. En mlaj z državno zastavo so srečno vrgli čez most v Savo, za drugi mlaj pa niso več imeli časa, ker so prišli k mostu potniki s kolodvora, nakar so pobalini pogumno zbežali v temno noč...

Razgovor s Srečkom Magoličem

Ljubljana, 22. junija.

Ime Srečka Magoliča je zaporedno več desetletij ozko združeno z razvojem slovenskega slikarstva in z nastopom naše moderne, ki ji v slikarstvu odgovarja impresionizem. Ze prvi nastopi Srečka Magoliča davno pred vojno so imeli takojšen uspeh pri občinstvu in pri umetniški kritiki. Srečko Magolič pa se je vedno bolj izpopolnjeval in po-

glabljal. Res nima umetniške akademije, ima pa vse drugačno akademijo, namreč akademijo trdega polstoletnega umetniškega dela za seboj in pa študij po skoraj vseh umetniških centrih v Evropi. Saj je ni bilo pred leti nobene večje umetnostne razstave v Evropi, ki je Magolič ne bi obiskal. Ogledal si je nešteto galerij, muzejev in kjerkoli se mu je nudila prilika, je poskrbel za poglabitev svoje umetnosti. Zato je umetno, da se nam je mogel že pred desetletji predstavljati kot zrel umetnik. Od razstave do razstave se je čimdalje bolj razvijal in pri sedanjih razstavi v Jakopičevem paviljonu, kjer razstavlja skupno z Metodijem Lepavcem in Jožico Bregarjevo, nam zopet izpričuje, kako nedosežen pokrajinar, pravi poet čopiča je.

V razgovoru nam pripoveduje, da se je pred vojno udeležil razstav v Beogradu in v Sofiji. V Beogradu je njegovo sliko odkupilo poljedelsko ministristvo, v Sofiji pa nekneinja Zofija. Družno je razstavljal z drugimi slovenskimi slikarji ter je imel pri občinstvu največ uspeha.

Po vojni pa je sam priredil tri lastne kolektivne razstave, in sicer L. 1926, ko je prodal 46 slik, to je do tedaj rekordno število za vse slovenske slikarje na eni razstavi. Drugo razstavo je priredil ob svoji 70letnici l. 1933, ko je prodal nič manj kakor 82 slik, to je število, kakor ga ni prej ne poslej dosegel noben slovenski slikar. Njegove slike so odkupili tako OUZD, ki je kupil prekrasen Bled, ki sedaj krasi zdraviliško dvorano v Laškem, mestna občina, razne druge ustanove in zasebniki. L. 1935 je priredil razstavo v korist podpornemu društvu faktorjev. Prodaj je tedaj 22 slik. Te številke dokazujejo, kako naše občinstvo ve in zna ceniti delo pristnega in naravno ljubečega slikarja. Tudi tujina mu je že izkazala priznanje. Saj je na primer znana monakovska tvrdka »Brendamour & Siendhardt« odkupila od njega dvoje slik, da jih reproducira. To priznanje je dalo Magoliču najbolj umetniško mesto Nemčije!

Ko sedaj vnovič gledamo njegove sijajne pokrajine in občudujemo, kako lepo zna Magolič v olju upodobiti ozračje, vodo, drevje, luč in senco, se vnovič prepričamo, da je Magoličev sloves več kot upravičen. Občinstvu zato priporočamo, da si ogleda razstavo v Jakopičevem paviljonu.

— Internat Hallerstein, pošta Stari trg pri Rakku sprejme učenke od 15. leta navzgor. Pouk v nemščini, angleščini, francosčini, slovnicu, literaturi, zemljepis, zgodovina, dalje klavir in gospodinjstvo. Začetek 1. oktobra, konec 28. junija. Prospekt in natančnejša pojasnila daje gornji naslov.

Za vodovod v Mokronogu

Tehnični oddelek banske uprave je že leta 1933 izdelal splošni načrt vodovoda za Mokronog in okolico, ki ga je banska uprava potrdila, pri čemer znašajo preračunani stroški ok. 1.500.000 Din. Po tem načrtu bi se oskrboval vodovod z vodo iz studencev »v Bezgovci«, v dolini nad Gorenjo vasjo. Ti studenci imajo tudi ob izredni suši zadostno količino vode. Ker se je pa ugotovilo, da izvira severozahodno nad temi studenci pod vasio Baže izvir »Star vada«, ki je najbrž v podzemski zvezi s spodnjimi izviri, je treba tako spodnji kakor tudi zgornji izvir odkopati zato, da se točno dožene mesto izvira. Nadalje bo treba ugotoviti z barvanjem ali v resnici obetaja podzemska zveza med zgornjim in spodnjimi izviri. Da bo to mogoče izvršiti, je odredil ban dr. Marko Natlačen, da občina Mokronog dobi iz banovinskega proračuna potrebni pripevek in da izvrši ta predhodna dela, ki so potrebna za pristopitev k izdelavi podrobnega načrta za vodovod. (z)

Dva lepa prosvetna tabora

V Litiji

V nedeljo je bila vsa Litija v prazničnem razpoloženju. Raz hiš so plapolale zastave. Jutranji vlaki so pripeljali goste iz Kresnic, Jevnice, Laz in celo iz Ljubljane, potem iz Save, Zagorja tja do Zidanega mosta. Še več jih je prišlo peš, na kolesih in z vozovi iz daljnih vasi prostranega litijskega okraja.

Vse te množice so prišle na prosvetni tabor litijskega prosvetnega okrožja in k blagoslovitvi zastave litijskega prosvetnega društva. Kmalu po devetih se je vsa množica zbrala v mogočnem sprevodu, ki se je podal čez trg in dalje čez most v tkzv. Svarcovo hosto. Na čelu je jezdil krepak slovenski fant z državno zastavo v roki, sledila je dolga četa konjenikov, za temi pa še večja skupina kolesarjev. Za temi je igrala godba »Sloga« iz Trbovelj. Za godbo so stopali zastavonoše in za temi so se vvrstile narodne noše, deklice in dečki, nato naši fantje, moške in žene.

Točno ob desetih je stopil k oltarju litijski župnik g. Lovšin in daroval sv. mašo. Altar je bil postavljen na vzhisnem odru, ki je bil ves okrašen z zelenjem in z zastavicami. Dvatisočglava množica se je udeležila tega sv. opravila na prostem. Poleg drugih smo opazili pri sv. maši tudi okrajnega načelnika g. Gregorina, litijskega župana g. Lebingerja ter župane sosednjih občin, dalje mnogo duhovščine iz litijske dekanije z dekanom g. Gornikom na čelu. Pri sv. maši je igrala godba cerkvene pesmi.

Po sv. maši so prinesli na oder navo zastavo litijskega prosvetnega društva, na oder so stopile botre, predsednik litijskega prosvetnega društva g. Mahkovec in praporščak. Po blagoslovitvi je prevzel praporščak novi prapor v svoje roke. Godba je zaigrala državno himno.

Nato je povzel besedo dekan g. Gornik, pozdravil vse navzoče in dal besedo pisatelju in župniku g. F. S. Finžgarju, ki je burno pozdravil tabor na oder in s svojim govorom naravnost elektriziral vso množico.

G. pisatelj Finžgar je najprej pozdravil novo zastavo in orisal njen pomen. Nato je govoril o treh ciljih našega prosvetnega dela: delo za vero, narod in državo. Vera je temelj za vse delo, le veren človek je tudi dober, plemenit in pošten človek, le vera daje vsemu delu pravi smisel. Danes je potrebno imeti krepko vero in to vero neustrašeno kazati, je braniti in je širiti in ne pustiti, da bi jo kdo smešil. Spoštujemo vsako prepričanje, zahtevamo pa spoštovanje tudi za svoje prepričanje. Drugi cilj našega dela je naš narod. Znanj zahtevamo vse to in samo to, kar priznamo vsem drugim narodom, kar priznamo Hrvatim in Srbom. Zahtevamo enakopravnost, spoštovanje našega jezika.

Nad vse mogoče pa so bile pisateljeve besede o državi: Mi našo državo Jugoslavijo ljubimo in hočemo, da raste, se razvija in postane urejena in močna. Ta država je naš dragi dom. Toda v tej državi želimo, da se nas vpošteva kot narod, ne pa kot kakko plemo. Mi sveto spoštujemo cirilico kot največje srbsko svetinjo in smo se jo navdušeno učili že mnoga desetletja pred nastankom naše države, ljubimo pa enako iskreno našo slovensčino in želimo, da bi bila upoštevana povsod: v šoli, na železnici, na davkarji, na denarju in sploh povsod. Tem ciljem: veri, slovenskemu narodu in Jugoslaviji prisegamo zvestobo do groba in to za vsako ceno.

V Laškem

Laško z okolico je v nedeljo, dne 20. t. m. mogočno manifestiralo za katoliško-slovenska načela. Ze v soboto popoldne se je Laško odelo v praznično oblačilo, številne zastave, okrašena okna, krasen oltar na Slomškovem trgu so pričali, da se pripravlja slovesnost večjega obsega. V mraku so začarali vsi hribi v okolici od nešteto kresov. Samo iz Laškega se jih je dalo naštet okoli 30. Na starem gradu pa je zasedel 4 m visok križ. Slovesno pritrditvijo pri vseh cerkvah, pokanje topičev in petard, spuščanje raket, umetni ogenj in fantovski petje na starem gradu je ustvarilo razpoloženje in navdušenje, tako, da je bilo vse mesto na cestah. V nedeljo zjutraj je lepo število narodnih noš z veliko množico občinstva sprejelo pri vlakih došle goste. Vrstil se je sprevod z godbo in sedmimi zastavami na čelu ter med navdušenimi ovacijami krenil po mestu. Slavnostni sprevod se je sestavil na Orož-novem trgu, odkoder je krenil točno ob 9.30. Za godbo in prapori so se vrstili zastopniki oblasti, mestne občine ter občinski odbori Marija Gradec in Sv. Krištof z vsemi tremi župani in načelnikom

